

Wilde van Houten: 'De diep verstandelijke gehandicapte medemens' Uitgeverij Free Musketeers, Zoetermeer 2012. ISBN9789048423521 (Verstandelijke Handicap/Geestelijke gezondheidszorg/Zorginstellingen/AG/1) Zie ook www.freemusketeers.nl

Soort boek/Ziekte/Stijl: Cover: 'Het is moeilijk om zich een beeld te vormen van mensen die op heel laag verstandelijk niveau functioneren. Maar op diagnostiek, onderzoek en ervaringskennis gebaseerde beeldvorming is wel van veel belang voor de omgang met hen. Antwoorden op fundamentele vragen (Wat lijkt de functie of betekenis van gedrag te zijn? Hoe lijken zij de werkelijkheid te beleven? Wat is mogelijk en wat niet?) geven richting aan het handelen van beroepskrachten, ouders en vrijwilligers. Hoewel de nadruk in dit boek ligt op beeldvorming is er in de laatste hoofdstukken ook aandacht voor methoden die voor de begeleiding relevant zijn.' Het boek is voorzien van een literatuurlijst en geschreven voor beroepskrachten, ouders van gehandicapten en vrijwilligers.

Over de schrijver: Wilde van Houten is pedagoog en filosoof en werkt in het HBO met als specialisatie gehandicaptenzorg. Hij werkte naast zijn studie als groepsleider in een leefgroep en begeleider in een therapeutische eindunit van een jeugdzorginstelling. Ook deed hij werkzaamheden voor een observatiekliniek voor kinderpsychiatrie.

Korte Beschrijving: De auteur heeft dit boek geschreven om een beeld te geven van diep verstandelijk gehandicapten en van de wijze waarop zij de werkelijkheid lijken te beleven. Hij beschrijft allereerst wat de lichamelijke en psychische kenmerken van deze groep zijn. Vervolgens gaat hij in op oorzaken en het diagnosticeren van handicaps. De volgende hoofdstukken gaan achtereenvolgens over het functioneren op lichamelijk gebied (motoriek en waarneming), cognitief en sociaal-emotioneel gebied (hechting, sociaal functioneren en communicatie), probleemgedrag zoals zelfverwonding en eetstoornissen en de belevingswereld van de gehandicapte. In de laatste twee hoofdstukken gaat het over de zorg voor deze groep: belevingsgerichte en ontwikkelingsgerichte zorg en een aantal methodes, te weten Totale Communicatie, Gentle Teaching en snoezelen.

Wat viel op: Dit is een echt leer/ overzichtsboek met veel informatie over de diep verstandelijk gehandicapte medemens. Het is geen ervaringsverhaal en citaten van verstandelijk gehandicapten gezins- of familieleden zijn er weinig. Wie dat zoekt zit hier fout. De titel van het boek vond ik eerst vreemd. Maar de uitleg van de schrijver erbij op pagina 10, waarbij hij benadrukt dat het hier om zorg moet gaan, niet om ondersteuning, maakt de gekozen titel duidelijk. Opmerkelijk vond ik ook de verantwoording van oudere literatuur in het boek bij aangehaalde citaten, die illustratief bedoeld zijn: 'Kortom, het beeld is in de loop der jaren niet veel veranderd, en dat geldt ook voor de eerste reacties erop van de zijde van de sociale omgeving' (pagina 11).

En natuurlijk zijn ook de conclusies die de schrijver trekt op pagina 238 (zie citaten) opmerkelijk.

Citaten: Pag.10: ‘Niet iedere lezen zal het met de in het boek gebezigde termen eens zijn. Er is gekozen voor de term verstandelijk gehandicapte in plaats van persoon of mens met een verstandelijke beperking. Dit is onder meer gedaan omdat in het leven van alledag, dat wil zeggen zowel in de samenleving als op de werkvloer, vaak nog onbekommerd wordt gesproken van gehandicapten. (...)Echter, iemand die op heel laag niveau functioneert, is zich zijn beperkingen niet of nauwelijks bewust, laat staan dat hij tot een waardering van de gevolgen in staat is. (...) Gekozen is voor het woordje diep in plaats van voor zeer ernstig. Er is niet veel verschil, maar het woordje diep suggereert mijn inziens beter het lage niveau van functioneren. In plaats van ondersteuning is er in dit boek sprake van zorg.’

Pag.238-239: ‘Zowel aan Totale Communicatie, Gentle Teaching als aan snoezelen kunnen bruikbare inzichten en toepassingen worden ontleend voor de omgang met diep verstandelijk gehandicapten. (...) kritische kanttekeningen kunnen er uiteraard ook gemaakt worden. (...) Vooral snoezelactiviteiten die de nabijheidszintuigen en de somatische zintuigen prikkelen lijken voor diep verstandelijk gehandicapten geschikt, maar ook geluidsprikkels zijn vanwege het affectieve karakter van belang. Het zogenaamde ‘natte’ snoezelen lijkt voor mensen die op een laag niveau functioneren bijzonder bruikbaar.’

Recensie: NDB Biblion: ‘(...)